

Katedra Prawa Finansowego
Wydział Prawa i Administracji UMCS

USTALANIE WYSOKOŚCI STÓP PROCENTOWYCH PRZEZ NARODOWY BANK POLSKI

NBP

Narodowy Bank Polski

Art. 227 ust. 1 Konstytucji

Centralnym bankiem państwa jest Narodowy Bank Polski. Przysługuje mu wyłączne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej. Narodowy Bank Polski odpowiada za wartość polskiego pieniądza.

USTALANIE STÓP PROCENTOWYCH

- **Ustalanie stóp procentowych przez NBP jest zasadniczym instrumentem polityki pieniężnej.**
- Mówiąc inaczej stopa procentowa to cena płacona za pożyczanie kapitału.
- Narodowy Bank Polski, jako bank centralny, wpływa na podaż pieniądza poprzez wpływ, jaki wywiera na wysokość stopy procentowej.
- **podaż pieniądza – ilość pieniądza w obiegu**

- Bank centralny ma zatem największy wpływ na ogólną wielkość emisji pieniądza. Poprzez wpływ na wysokość stóp procentowych, oddziałuje na wielkość podaży pieniądza bezgotówkowego. Wpływa tym samym, w zasadniczym stopniu, na bankową kreację pieniądza.
- Stopy procentowe to zarówno stopy oprocentowania kredytu, jak i depozytu. Pod pojęciem stopy procentowe mieści się także stopa dyskontowa, jak i stopa dochodowości instrumentów dłużnych. Mogą one mieć charakter krótko- lub długoterminowy.
- Bank centralny określa poziom podstawowych stóp procentowych, a poprzez operacje otwartego rynku wpływa na krótkoterminowe stopy rynkowe.

PODSTAWOWE STOPY PROCENTOWE NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

Podstawowe stopy procentowe NBP

Stopa procentowa:	Oprocentowanie	Obowiązuje od dnia
Stopa referencyjna ¹⁾	1,50	2015-03-05
Stopa lombardowa	2,50	2015-03-05
Stopa depozytowa	0,50	2015-03-05
Stopa redyskonta weksli	1,75	2015-03-05

Stopa rezerwy obowiązkowej:	Oprocentowanie	Obowiązuje od dnia
- od środków złotych i środków w walutach obcych zgromadzonych na rachunkach bankowych, od środków uzyskanych z tytułu emisji papierów wartościowych	3,50	2010-12-31
- od środków uzyskanych z tytułu operacji repo i sell-buy-back	0,00	2012-01-01
Oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej ²⁾	1,35	2015-03-05

1) rentowność 7-dniowych bonów pieniężnych

2) 0,9 stopy referencyjnej - obowiązuje od 2014-10-09

Zob. więcej: <http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/dzienne/stopy.htm>

Określając wysokość podstawowych stóp procentowych Narodowy Bank Polski wpływa na wysokość stóp procentowych rynku międzybankowego, a tym samym na oprocentowanie kredytów i depozytów w bankach komercyjnych. Do podstawowych stóp procentowych NBP należą:

- **stopa referencyjna,**
 - **stopa lombardowa,**
 - **stopa depozytowa,**
 - **stopa redyskontowa (redyskonta weksli).**
-

STOPY PROCENTOWE
MALEJĄ

PIENIĄDZA W OBIEGU WIĘCEJ
= TAŃSZE KREDYTY

Obniżka stóp procentowych, dla klientów usług bankowych, oznacza tańsze kredyty. Jest to zachęta do zawierania umów kredytu. Obniżenie podstawowej stopy procentowej wpływa zatem na wysokość oprocentowania kredytów i lokat. Można stwierdzić, że obniżka stóp procentowych jest więc korzystna dla kredytobiorców, a zdecydowanie niekorzystnie wpływają na klientów oszczędzających. Tańszy kredyt poprawia nastroje konsumpcyjne klientów i napędza sprzedaż produktów i usług.

Generalnie większe stopy mają negatywny wpływ na inwestycje. Podwyższenie stóp procentowych, w praktyce, oznacza, że pieniądź będzie droższy, a to z kolei wpływa na to, że pieniądza w obiegu będzie mniej. Zmniejszenie pieniądza w obiegu wpływa na akcję kredytową banków, która jest mniejsza, gdyż kredyt jest droższy. To wpływa na zmniejszenie się liczby inwestycji.

Wyższe stopy procentowe hamują z kolei inflację.

Wysoka inflacja

Klienci chętniej zaciągają kredyty, mniej oszczędzają - więcej pieniądza na rynku

Podwyżka stóp procentowych

Aby ożywić gospodarkę NBP obniża stopy procentowe

Droższe kredyty
Wyższe oprocentowanie lokat bankowych

Drogie kredyty nie zachęcają do inwestycji - gospodarka się osłabia

Klienci nie zaciągają kredytów
Mniej kupują
Więcej oszczędzają

Spadek inflacji

Mniej pieniądza na rynku

Kto ustala wysokość stóp procentowych?

Art. 12 ustawy o Narodowym Banku Polskim

- 1. Rada Polityki Pieniężnej, zwana dalej "Radą", ustala corocznie założenia polityki pieniężnej i przedkłada je do wiadomości Sejmowi równocześnie z przedłożeniem przez Radę Ministrów projektu ustawy budżetowej. Rada składa Sejmowi sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej w ciągu 5 miesięcy od zakończenia roku budżetowego.
- 2. Kierując się założeniami polityki pieniężnej Rada w szczególności:
 - 1) ustala wysokość stóp procentowych NBP;
 - 2) ustala stopy rezerwy obowiązkowej banków oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i wysokość jej oprocentowania;

Literatura uzupełniająca

- W. Koziół, *Stopa – podstawa funkcjonowania gospodarki*, „Rzeczpospolita” 24-26 grudnia 2010, http://www.nbp.pl/edukacja/dodatki_educacyjne/Rzeczpospolita/rp_2.pdf
- *Polityka pieniężna*, red. A. Sławiński, Warszawa 2011 (wydawnictwo C.H. Beck)
- *Prawo finansowe*, red. R. Mastalski, E. Fojcik-Mastalska, Warszawa 2013. (wyd. II, wydawnictwo Wolters Kluwer)
- E. Chojna-Duch, *Podstawy finansów i prawa finansowego*, Warszawa 2011. (wyd. II, wydawnictwo LexisNexis)